

De 83-jarige Marten Toonder kreeg op het congres van 21 oktober het erelidmaatschap van het genootschap toegekend. Hieronder citeren wij zijn dankwoord.

Het woord als gevoel

Marten Toonder erelid

foto: Bart Versteeg

“Mijn gewoontes voor het gebruik van taal zijn erg egocentrisch. Het maken van een verhaal is griezelig werk. Je probeert met een verhaal communicatie te bereiken tussen jezelf en een publiek. Dat is een soort hoogmoed. Terwijl je met een verhaal bezig bent, besef je heel goed dat je op zeer gevaarlijk terrein zit. Want een verhaal is in de eerste plaats iets wat je helemaal zelf verzint, en iets wat je moet proberen waar te maken door het woord.

Woorden ontstaan eigenlijk, tenminste voor mij, uit het innerlijk; een woord dat van buiten is, dat is een rationeel woord, een bedacht woord. Bedachte woorden vertrouw ik absoluut niet, die misleiden. Het zijn woorden van politici en van zakenlieden en al die mensen die ik wel hoogacht, maar meer als groep dan als individu.

Terwijl je met een verhaal bezig bent, ben je natuurlijk steeds op je hoede, want het is werkelijk heel gevaarlijk werk. Dat is misschien ook de reden dat ik mijn toe-

vlucht heb genomen tot het maken van tekeningen bij mijn teksten, omdat ik het woord zelf niet helemaal vertrouw, want elk woord dat ik gebruik, is ergens van afkomstig. Neem bijvoorbeeld het woord *creatief*. Ik ben geëerd vandaag wegens creatief woordgebruik, maar wat betekent creatief? Dat is geen Nederlands. Dus als je het woord gebruikt, dan ga je eigenlijk terug tot de bron. Wat is *creatief*? Dat betekent gewoon ‘scheppen, schieping’, dus het is een godsdienstig woord. En omdat het een godsdienstig woord is, komt het uit de gees voort.

De eer die mij vandaag ten deel is gevallen, treft mij bijzonder diep. En ik ben die 42.000 leden zeer, zeer dankbaar voor deze uiting van waardering; voor mij betekent die dat ik er een beetje in geslaagd ben om het woord als gevoel te gebruiken. Ik dank u wel.” <